

ΦΙΛΟΜΗΛΑ ΛΑΠΑΤΑ

Η επίγνωση είναι από τις ουσιαστικότερες αξίες στη ζωή

ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ
ΚΑΡΙΤΙΝΗ ΜΑΛΙΣΣΟΒΑ

«**Δ**ικασμός», ο τίτλος του 2ου βιβλίου της σειράς, «Οι κόρες της Ελλάδας». Είναι οι αόρατες αξίες που ουσιαστικά...

Ο «δικασμός», βέβαια. Εσωτερικός, κοινωνικός, πολιτικός, ερωτικός. Και κατ'επίτασιν οι υπαρξιακοί προβληματισμοί, τα ήθη και έθιμα, η αιδώ, η αιδωσιά, η αιδωσιά, η αιδωσιά...

Αναφέρεστε στην παλιά Αθήνα ή μάλλον στην Αθήνα κατά την ίδρυση του ελληνικού κράτους και συγκεκριμένα στο κέντρο της, που δεν είχε καμία σχέση με τη σημερινή του εκδοχή. Τι ήταν αυτό που σας παρακίνησε να αναφερθείτε στη συγκεκριμένη περιοχή;

Εκείνη την εποχή στην οποία αναφέρομαι το κέντρο της Ελλάδας ήταν η Αθήνα με δεύτερο το Ναύπλιο. Γράφω πάντα για ό,τι γνωρίζω καλύτερα. Και την Αθήνα τη γνωρίζω πολύ καλά. Συγκεκριμένα, με τον «δικασμό», αναφέρομαι στο ευρύτερο τοπίο της Αθήνας της περιόδου 1840 με 1875. Αυτό το μισαίωμα είναι η χρονική συνέχεια του πρώτου της σειράς «Οι κόρες της Ελλάδας» με τίτλο «Η επιστροφή», το οποίο καλύπτει την ιστορική περίοδο της πρωτεύουσας από το 1790 μέχρι και το 1838. Η Αθήνα υπήρξε από το 1834 η πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους και εγώ με τη σειρά «Οι κόρες της Ελλάδας», παρακολουθώ την εξέλιξη της χώρας μας μέσα από την καθημερινή διαβίωση των κατοίκων της Αθήνας. Πάνω απ' όλα με ενδιέφερε η καθημερινότητα των Αθηναίων, συμπεριφορές, νοσηριές, έθιμα, συνήθειες. Και στην πορεία της ιστορικής έρευνας της περιόδου 1840 με 1875, ω του θαύματος, ανακάλυψα την Ελλάδα όπως την ξέρουμε σήμερα!

Ήταν στις προθέσεις σας να θυμίσετε το παρελθόν και τοπίο που διέφερε τόσο από το σημερινό;

Και αρχικά, ήταν πρόθεσή μου να μάθω και να κατανοήσω εγώ η ίδια αυτά τα διακόσια τελευταία χρόνια της ιστορίας μας. Είχα μεγάλη ανάγκη να αντιληφθώ πώς και γιατί η χώρα μου έφτασε σ' αυτό το ασαφές (ας μου επιτραπεί η λέξη) σημείο στο οποίο βρίσκεται σήμερα. Κατόπιν, και μετά από εξονυχτική ιστορική έρευνα, μου γεννήθηκε η ανάγκη να μοιραστώ αυτή τη γνώση με τους αναγνώστες μου.

Πόση ιστορία και πόση μυθολογία υπάρχει στο βιβλίο;

Όλα τα ιστορικά γεγονότα που αναφέρω και περιγράφω, μέσα από τη ζωή των ηρώων μου, είναι απολύτως αληθινά. Τα περισσότερα πρόσωπα του βιβλίου, στους δευτερεύοντες ρόλους, είναι αληθινά και υπήρξαν τη συγκεκριμένη περίοδο στην Αθήνα. Η κεντρική ιστορία μου είναι και αυτή αληθινή. Όλα τα ονόματα είναι αυθεντικά της εποχής, παρμένα από παλαιά συμβολαιογραφικά έγγραφα. Η φαντασία χρειάστηκε κατά κύριο λόγο στην περιγραφή των συναισθημάτων και στους διαλόγους. Μου αρθρούν οι αληθινές ιστορι-

Το δεύτερο βιβλίο της σειράς «Οι κόρες της Ελλάδας», με τον τίτλο «Δικασμός», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός, καθώς και η παρουσίασή του στον Βόλο είναι η αφορμή της συνομιλίας μας με τη Φιλομήλα Λαπάτα. Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στην αίθουσα εκδηλώσεων της Ελληνογαλλικής Σχολής «Άγιος Ιωσήφ» (Σπ. Σπυριδίου 130), την Τετάρτη 28 Νοεμβρίου στις 7 το απόγευμα.

Ακλόνητη αξία της ηρωίδας μου και, βέβαια, δική μου: Ο Ελληνισμός είναι πολιτισμός και πολιτισμός είναι ήθος, είναι ύψος, είναι στάση ζωής. Δεν το ξεκινώ ποτέ και πράττω αναλόγως

ες, οι οποίες μου δίνονται με ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Εγώ κατόπιν πρέπει, μέσα από εξονυχτική έρευνα, να βρω τους ιδιομορφισμούς της γλώσσας που χρησιμοποιούσαν, τον τύπο της ενδυμασίας της συγκεκριμένης εποχής, τι έτρωγαν, πώς ήταν η Αθήνα της περιόδου που περιγράφω, κ.λπ.

Ποιά είναι το κύριο χαρακτηριστικό της

ηρωίδας σας που θεωρείτε αξία να αναγνωστεί από το κοινό;

Η αποκριτική επίγνωση της μετά από το τραγικό για την εποχή «σφάλμα» της. Δυστυχώς, δεν μπορώ να αποκαλύψω περισσότερα. Θα προδίδω την ιστορία του μυθιστορήματος.

Με ποιά κριτήρια επιλέγете τις ηρωίδες της σειράς αυτής;

Με το κριτήριο της κοινωνικής ακτινοσκόπησης των τελευταίων διακοσίων χρόνων της Αθήνας. Διαλέγω γυναίκες όλων των κοινωνικών τάξεων, αστές, μικροαστές, μεροκαματιάριστες, ελαττωματικές, χαρισματικές. «Οι κόρες της Ελλάδας», είναι μια ιστορική σειρά από γυναίκες Ελληνίδες, μέσα από τη ζωή και τις περιπέτειες των οποίων είναι η «κοινογραφία» της πρωτεύουσας εκείνης της εποχής. Σκοπός μου ήταν, και συνεχίζει να είναι, η καταγραφή του ηθωγραφικού, πολιτιστικού και κοινωνικού στοιχείου της Ελλάδας.

Πόσα βιβλία θα ολοκληρώσουν τη σειρά αυτή;

Προς το παρόν ένα ακόμη, το οποίο θα καλύπτει τη χρονική περίοδο 1880 με 1910. Δεν έχω αποφασίσει για τη συνέχεια. Δεν θέλω να κοιράσω τους αναγνώστες μου. Εκείνο που θέλω, όμως, να τονίσω είναι πως όλα τα μυθιστορήματα της σειράς είναι αυτοτελή. Διαβάζονται και μεμονωμένα. Δεν χρειάζεται ο αναγνώστης να έχει διαβάσει το πρώτο για να καταλάβει το δεύτερο. Αν του αρέσει η ιστορία και η γραφή μου, μπορεί να διαβάσει ολόκληρη τη σειρά. Και μια και ανέφερα τη γραφή, θα ήθελα να τονίσω πως οι λέξεις που χρησιμοποιώ δεν είναι τυχαίες. Εκστομίζονται και έρχονται με βιογραφικά γεμάτα εμπειρίες ζωής, πάθη, διλήμματα, δικασμούς δικούς μου.

Ποια αξία που υπάρχει και στην ηρωίδα σας είναι και για εσάς αξιοσημείωτη; Ακλόνητη αξία της ηρωίδας μου και, βέβαια, δική μου: Ο Ελληνισμός είναι πολιτισμός και πολιτισμός είναι ήθος, είναι ύψος, είναι στάση ζωής. Δεν το ξεκινώ ποτέ και πράττω αναλόγως. Ολοκληρώνοντας την ανάγνωση του βιβλίου διερωτήθηκα αν είναι το γονίδιο πιο ισχυρό από το περιβάλλον που μεγαλώνει κάποιος. Θέλετε να σχολιάσετε;

Θα σας απαντήσω με μια ωραία φράση που διάβασα κάποτε, μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και με εκφράζει απόλυτα: Η ζωή κρύβει την «τράπουλα» και το περιβάλλον μοιράζει τα «κάρτα». Ερχόμαστε με το συγκεκριμένο γονίδιο (αυτό είναι το κόμμο της τράπουλας), μεγαλώνουμε μέσα σε συγκεκριμένη οικογένεια ο καθένας μας (αυτό είναι το περιβάλλον και περιλαμβάνει δασκάλους, κοινωνικό περίγυρο, κ.λπ.), αλλά είναι στο χέρι μας, όταν ανακαλύψουμε πως συγκεκριμένες συμπεριφορές των προγόνων μας δεν εξυπηρετούν για τη δική μας ζωή, να μην τις υιοθετήσουμε. Δυστυχώς, τείνουμε να επαναλαμβάνουμε πρότυπα τα οποία δεν είναι υγιή. Γι' αυτό προτείνω πως η επίγνωση είναι μια από τις ουσιαστικότερες αξίες στη ζωή του ανθρώπου.

Και η μείρα; Είναι πιο δυνατή από τη θέληση να αλλάξει πορεία κάποιος στη ζωή του; Όχι. Πιστεύω πως είναι στο χέρι μας να αλλάξουμε πορεία όταν οι παλιές συμπεριφορές δεν εξυπηρετούν για το μεγαλύτερό μας. Απαιτείται, βέβαια, συνεχής «δουλειά» με τον εαυτό μας και επίγνωση, γιατί καθώς περνάει ο χρόνος αναπόφευκτα αλλάζουμε εμείς οι ίδιοι ως άνθρωποι και θα πρέπει συνάμα να επανορθροδοτούμε τις αξίες μας, τις σχέσεις μας και την ηλέωση ζωής μας. Δεν πρέπει επίσης να ξεχνάμε πως η ζωή είναι ένα ολόκληρο σύστημα από επιλογές και συνέπειες. Η ζωή δεν ελέγχεται. Ο μόνος μας έλεγχος είναι ο τρόπος με τον οποίο θα αντιμετωπίσουμε αυτά που μας συμβαίνουν.